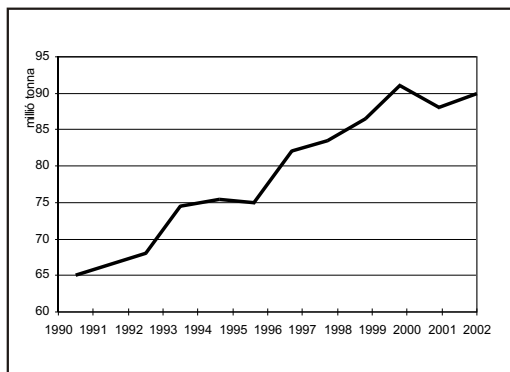

Keywords: CEPI, statistics forecast

Előzetes CEPI-statisztika 2002-ről

A CEPI-országok papírtermelése 2,5%-kal nőtt

Az előzetes becslés alapján a CEPI-országok kb. 90 millió tonna papírt és kartont állítottak elő 2002-ben. Ez a bázisévhez képest 2,5%-os növekedést jelent és egyben a két évvel előtti, 2000-es szinthez való visszatérést (ld. **1.ábra**)

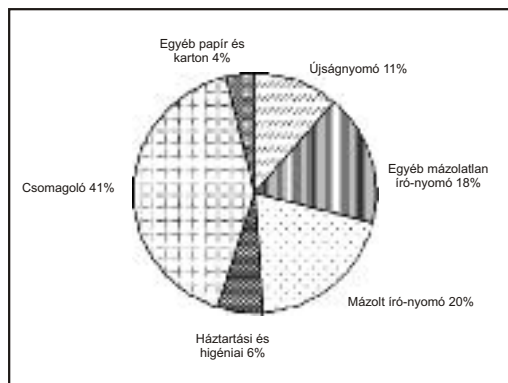

1. ábra: A CEPI tagországainak papír- és kartontermelése 1991 és 2002 között (millió tonna)

A termékcsoportok egyenlőtlen fejlődése

Az előző évhez hasonlóan az egyes termékcsoportok helyzete különböző. A grafikus papírok kibocsátása összességében 1% fölött nőtt. Ezen belül az újságnymó papírok 6%-kal alacsonyabb termelést mutatnak a reklámtevékenység gyengülése miatt. A mázolatlan grafikus papírok termelése 4%-kal emelkedett, a mázoltaké csak 3%kal. A fatartalmú papírok 3%-os növekedését meghaladta a famentes fajták termelésének 4%-os emelkedése. A csomagolópapírok kibocsátása kb. 4%-kal nőtt, ezen belül a karton és az egyéb csomagolópapírok és kartontermekek elérték a tervezett 6%-os emelkedést. A dobozkarton termelése 4%-kal emelkedett, a vékony csomagolópapíroké 1,5%-kal. A higiéniai kategóriában 5%-os a növekedés.

A **2.ábrán** bemutatjuk a CEPI-országok papír- és kartontermelésének megoszlását termékcsoportok szerint.

2. ábra: Papír- és kartontermelés a CEPI tagországaiban a főbb papírtípusok szerint 2002-ben

A cellulóztermelés 38 millió tonnára nőtt (+2,7%)

A kémiai cellulóz növekedése elérte a 6%-ot, míg a többi rostanyag termelése 3%-kal csökkent. 1991-től kezdődően a CEPI-országok cellulóztermelése évi 1,5%-kal nőtt.

A papírexport 10%-kal nőtt a bázisévhez képest.

Az első három negyedév adatai alapján a CEPI-országok exportjának növekedése enyhén felülmúlta a termelését.

A CEPI-országok közötti export nem változott a bázisévhez képest, ugyanakkor a régió kívülré történő export 10%-kal nőtt. Az összes CEPI-export 35%-a az ázsiai piacokra kerül, 20%-a Kelet Európába (nem számítva a már CEPI-tag országokat, mint hazánk is)

Az export alakulását a gyenge nemzetközi igények és az USD gyengülése miatti árversenyképesség csökkenése magyarázza.

Import

A régióba történő import kb. 5%-kal nőtt. Ez Észak-Amerikából származó import tovább csökken és 2002-ben az összes CEPI-import 35%-át teszi ki, míg a kelet-európai országokból érkezik 41%. Az Ázsiából származó import is csökkent.

Gyenge növekedés a papírfogyasztásban

A bázisévhez képest 2002-ben kb. 1% a fogyasztás növekedése. Ez megegyezik a térség gazdasági növekedésének mértékével

Összességében 2002-ben a CEPI-országok cellulóz- és papíripára magára talált, a gyengébb 2001-es év után mutatói visszatértek az előző évek kedvezőbb szintjére.

Polyánszky Éva

Keywords: household waste paper quality, international

A háztartásokból visszagyűjtött papír minősége, nemzetközi áttekintésben

Az Atlanti-óceán mindkét partján nagy gondot okoz az utcai hulladékgyűjtőkből kikerülő papír minősége.

Egyre több helyen, ahol együtt gyűjtik a papírt, műanyagot, fémet és üveget, az összetört üveg cserepei nagy kárt okoznak a papírgyárak hulladék-feldolgozó berendezéseiben. Az üveg mellett ragasztó, ételmaradék is szennyezheti a papírt.

Az *Egyesült Királyság* papírgyárai arról panaszkodnak, hogy a visszagyűjtött papír minősége jelentősen romlott azokban a körzetekben, ahol a gyűjtők áttértek a vegyes gyűjtésre.

Az elmúlt években a környezettudatos gondolkodás vezetett a recikling gyors elterjedéséhez, ugyanakkor nem igazolható környezetvédelmi célokkal az a gyűjtőrendszer, mely beszenyezi a visszagyűjtött papírt, és a tovább tisztítás energia- és vegyszerigényes műveleteket jelent.

Természetesen a vegyes gyűjtés gazdaságos, és magas visszagyűjtési arányt eredményez. Mióta Arizonában 1991-ben bevezették, rendkívül gyorsan elterjedt *Észak-Amerikában*. Ez a rendszer a háztartások intenzív bekapcsolódását vonta maga után. Los Angelesben például, ahol 1996-ban indították, ma 82%-os hatékonysággal működik.

Költséghatékonysága is nyilvánvaló, ha összehasonlítjuk a nagyméretű vegyes konténert a sok kis térfogatú gyűjtőedénnyel.

A gyűjtőrendszer költségmegtakarítása ugyanakkor a feldolgozó gyárak költségeinek emelkedéséhez vezet a szétválogatás és a maradék delyezésének költségei miatt. 9-ről 19%-ra nőtt pl. a St. Pauli gyárban a maradék mennyisége.

E problémák kiküszöbölésére most az *USA* néhány államában ismét külön akarják gyűjteni a papírt és kartont az üvegtől és a többi hulladéktól.

Másutt, *Kanadában* pl. azt a megoldást alkalmazzák, hogy az összegyűjtött szemétből származó papír szétválogatásának technológiáját javítják. *Európában* is van erre példa, Kölnben 2001 óta pl. a hulladékpapír automatikus szétválogató rendszere kiválóan működik a Trienekens cégnél.

Az *Egyesült Királyságban* most kerül a parlament elé az a törvény, hogy 2010-re valamennyi háztartást ellátnának megfelelő edényekkel a következő hulladékfajták gyűjtésére:

- száraz újrahasznosítható anyagok (papír, üveg, fém, műanyag)
- komposztálható konyhai és kerti hulladék
- egyéb, nem újrahasznosítható és nem komposztálható hulladék.

Természetesen a rendszer megfelelő működéséhez elengedhetetlen az önkormányzatok és a lakosság felelős együttműködése.

Gazdaságossági számítások azt mutatták, hogy a rendszer életbe lépésének költsége elfogadható.

Az *Egyesült Királyságban* történő bevezetését a rendkívül eredményes USA-példák is alátámasztják, valamint az angliai előzetes sikeres kísérletek, melyek a bevezetés után rövid idővel 8%-ról 52%-ra emelték az újrahasznosítási arányt.

Az *Egyesült Királyságban* jelenleg a recikling aránya mindössze 11%, a legalacsonyabb Nyugat-Európában. (A legmagasabb Ausztriában: 64%, amiből a komposzt 40%-ot tesz ki).

Ebből a helyzetből a kilábalás egyetlen útjaként a szakértők azt a megoldást látják kivitelezhetőnek, hogy minden háztartást ellássa-
nak saját gyűjtőrendszerrel.

Jelenleg *Észak-Amerikában és Nyugat-Európában* nyolcféle gyűjtési és válogatási rendszerből származó papírt dolgoznak fel a papírgyárak – a minőség függvényében – új papírfajtákká. Tovább folyik a nemzetközi szintű vita az egyes gyűjtési rendszerek gazdaságosságáról és hasznosságáról.

Az **EN 643** európai szabvány definiálja a reciklingre alkalmas papírfajtákat, és alapja lehet az európai országok közötti kereskedésnek. A szabvány kimondja, hogy

- az osztályozási műveletek rossz anyaga

nem alkalmas papírgyártásra

- a begyűjtött papírnak mentesnek kell lennie minden olyan anyagtól, amely káros a termelési folyamatra
- a nedvességtartalom nem haladhatja meg a 10%-ot.

Az első követelmény kizárhatja a vegyes gyűjtésből származó anyagokat!

Forrás: A Paper Technology **44** (2) 2-7 (2003) közleményeiből összeállította

Polyánszky Éva

Észak-Amerika papíriparának kilátásai 2003-ra, címszavakban

A nemzetközi cellulózziacok gyengesége és az Egyesült Államok alacsony gazdasági növekedése késleltetheti az Észak-amerikai papíripar idei talpraállását.

Amerikai elemzők a következő tényezőkkel számolnak:

- árucellulóz – a termelők abban reménykednek, hogy a kemény 2002. év után megugrik a jövedelmezőség
- újrahasznosított papír – az USA fogyasztása csökken, az export nő
- újságnyomó papír – az év közepéig nem várható javulás
- író- és nyomópapír – ebben az évben nem valószínű erős javulás
- dobozkarton – nem várható jelentős növekedés

- hullámkarton – a fedőréteggel stabil, de gyenge a dobozok iránti igény
- az USA kapacitása – az észak-amerikai papíripar leszálló ágban van.

Mindezek következtében nem várható jelentős tőkebefektetés, és az észak-amerikai cellulóz- és papírgyárak továbbra is arra töreksenek, hogy csökkentsék a magas költségű kapacitásaikat és kiegyensúlyozzák a gyenge gazdasági körülményeket. Drámaian csökkent új papírgépek vásárlása, és az USA és Kanada új projektjei elsősorban gépek felújítására irányulnak.

2003 első féléve tehát 2002-höz hasonlóan nem lesz felhőtlen. A továbbiakat meglátjuk...

Forrás: Pulp and Paper **77** (1) 33 (2003. jan.)
Polyánszky Éva

Magyarország az európai szabadalmi rendszerben

Európai integrációnk folyamatában jelentős mérföldkő, hogy Magyarország 2003. január 1-jével csatlakozott az európai államok közötti regionális szabadalmi együttműködéshez, az európai szabadalmak megadásáról szóló Müncheni Egyezményhez (EPC). Az egyezmény jelentősége, hogy egyetlen bejelentés alapján, egyetlen egységes eljárás-

ban teszi lehetővé szabadalom megszerzését az egyezmény több vagy akár összes tagországában.

A magyar és a külföldi bejelentők az Európai Szabadalmi Hivatal által lefolytatott egységes eljárás eredményeképpen megadott európai szabadalom segítségével mintegy 26 országban, köztük hazánkban élvezhetnek kizárólagos jogokat talál-

mányukra. A csatlakozással szabadalmi jogunk európai integrációjá váltsult meg.

Forrás: Magyar Innovációs Szövetség Hírlevele XIII. évf. 2. szám. 5. old. (2003.jan.28.)

A MGYOSZ a hulladékkezelésről

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége levélben fordult *dr. Medgyessy Péter* miniszterelnökhöz, közbenjárását kérve a költségvetés egyik módosító javaslatának újragondolása ügyében. A T/1220/482 számú módosító javaslat a MGYOSZ véleménye szerint szemben áll az európai uniónak tett hulladékkezelési kötelezettségeink teljesítésével, kifejezetten ellenérdekelte teszi a termékek kibocsátóit hulladékhasznosítási kötelezettségeik teljesítésében, alássa a gazdaság, és ezen belül is a nemzetközi befektetők bizalmát és a jogbiztonságba vetett hitét, és elővetíti a hazai környezetpolitika egyik legnagyobb kudarcát, miközben a magyar vállalkozókat versenyhátrányra kárhoztatja.

Részlet a levélből:

„A Magyarországon tevékenykedő vezető vállalatok, bízva a kormány ígéréteiben (amely jogszabályokban is megtestesült), évek óta azon munkálkodnak, hogy az EU-csatlakozást követően működőképes, környezeti és gazdasági szempontokat ötvöző megoldást hozzanak létre.

Ezen jelentős szellemi és anyagi ráfordítások most semmivé látszanak válni.

Mindez elővetíti a hazai környezetpolitika egyik legnagyobb kudarcát. Most megjósolható módon, Magyarországon nem valósul meg a lakossági szelektív hulladékgyűjtés, azok az önkormányzatok, ahol eddig kezdeményező lépéseket tettek, bízva az EU-ban működő finanszírozási modell megvalósíthatóságában, most felhagynak a gyűjtéssel. Az ipari-kereskedelmi hulladékok begyűjtése pedig az EU előírásainak megfelelő támogatási rendszer hiányában, 2004-ben összeomlik. Tovább fokozza a problémát, hogy a magyar iparrendkívüli versenyhátrányba kerül.

Európai összehasonlításban is példátlan és *kihivetlen a hulladékok 100 százalékának begyűjtése és hasznosítása*. Példátlan az is, hogy egy tagország az EU által elvárnál többszörösen szigorúbb és rendkívüli költségigényű intézkedést hozzon, sújtva ezzel saját gazdaságát, egyidejűleg meghiúsítva a környezetvédelmi célkitűzés teljesítését is.”

Forrás: A Magyar Innovációs Szövetség Hírlevele 2003/1. 13. old. (2003. jan.)

Stratégiai Füzetek

Megjelent a Stratégiai Füzetek című sorozat 12. kötete: „Regionális fejlődés Európában és Magyarországon” címmel.

A sorozat eddig megjelent kötetei:

1. A társadalmi újrátermelés stratégiai kérdéseiről
2. Gazdasági helyzetkép
3. A 21. század kihívásai a tudásalapú humanista társadalom létrehozása
4. Az egészségügy – kimagasló hatékonyságú ágazat
5. Innováció – Törvényi keretek –Működési struktúrák
6. Energiagondok a világban és nálunk

7. Tudomány és társadalom – A jelen és a jövő új kihívásai
8. Innovatív társadalomgazdaság és jövőtudat
9. Egészség és család: a számolatlan nemzeti vagyon
10. Mobilitás, biztonság, egészséges életfeltételek
11. Az államháztartásról és humánpolitikai feladatairól.

További információ: Miniszterelnöki Hivatal, 1357 Budapest, Pf. 2., tel: 441-4000

Forrás: Magyar Innovációs Szövetség Hírlevele XIII. évf. 5. sz. 2003. március 11.